

**Про створення ботанічного заказника
місцевого значення «Двірцівський»**

Розглянувши подання Львівської обласної державної адміністрації від _____ № _____; відповідно до статей 51-53 Закону України «Про природно-заповідний фонд України»; на виконання Указу Президента України від 21.11.2017 № 381 «Про додаткові заходи щодо розвитку лісового господарства, раціонального природокористування та збереження об'єктів природно-заповідного фонду», рішення Львівської обласної ради від 02.12.2008 № 765 «Про затвердження Регіональної програми розвитку заповідної справи у Львівській області до 2020 року»; керуючись пунктом 24 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»; враховуючи клопотання Постійної комісії з питань агропромислового комплексу, земельних відносин, екології, регіонального природокористування та розвитку сільських територій Сокальської районної ради від 14.09.2018 № 14-09-2018-02, погодження Сокальського ДЛГП ЛГП «Галсільліс» від 21.01.2019 № 8, ОКС ЛГП «Галсільліс» від 05.02.2019 № 57, погодження міськрайонного управління у Сокальському районі та м. Червонограді Головного управління Держгеокадастру у Львівській області від 28.02.2019 № 32-13-0.181-260/122-19 і погодження Головного управління Держгеокадастру у Львівській області від 21.02.2019 № 13-13-0.32-1443/2-19, проект створення ботанічного заказника місцевого значення «Двірцівський», Львівська обласна рада

В И Р І Ш И Л А:

1. З метою збереження та відтворення унікальних фітоценозів рідкісних та зникаючих видів місцевої флори, підтримання біорізноманіття регіону, охорони поліських морено-зандрових і долинних ландшафтів лісових екосистем створити ботанічний заказник місцевого значення «Двірцівський» на території Реклинського лісництва, кв. 21 (вид. 1-10, 12, 13) орієнтовною площею 63,9 га Сокальського ДЛГП ЛГП «Галсільліс» (без вилучення у землекористувача).

2. Доручити Сокальському ДЛГП ЛГП «Галсільліс» (А. Микитюк) в установленому законодавством порядку винести в натуру (на місцевість) межі ботанічного заказника місцевого значення «Двірцівський» і позначити його

державними знаками встановленого взірця відповідно до наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 29.03.1994 № 30.

3. Доручити департаменту екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації (Р. Гречаник) в установленому законом порядку передати під охорону з оформленням охоронних зобов'язань ботанічний заказник місцевого значення «Двірцівський» Сокальському ДЛГП ЛГП «Галісільліс».

4. Зобов'язати Сокальське ДЛГП ЛГП «Галісільліс» забезпечити охорону та збереження ботанічного заказника місцевого значення «Двірцівський».

5. Зобов'язати міськрайонне управління у Сокальському районі та м. Червонограді Головного управління Держгеокадастру у Львівській області (Л. Бреньо) за поданням Сокальського ДЛГП ЛГП «Галісільліс» внести зміни у відповідні земельно-облікові документи.

6. Зобов'язати Львівську державну лісовпорядну експедицію (Р. Піпа) за поданням Сокальського ДЛГП ЛГП «Галісільліс» внести зміни у відповідні таксаційні матеріали.

7. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію з питань екології, природних ресурсів та рекреації (Ю. Гудима).

Голова обласної ради

Олександр ГАНУЩИН

Завізували:

Заступник голови
облдержадміністрації

І. Гримак

Начальник юридичного управління
апарату облдержадміністрації

Т. Грень

Провідний спеціаліст відділу діловодства
та документообігу адміністративного
управління апарату облдержадміністрації

25.03.2019

О. Чорна

Директор департаменту
екології та природних ресурсів
облдержадміністрації

Р. Гречаник

Львівська обласна державна адміністрація
Департамент екології та природних ресурсів

Проект

**створення ботанічного заказника
місцевого значення «Двірцівський»**

Директор департаменту екології
та природних ресурсів
Гречаник Р.М.

ДЕРЖГЕОКАДАСТР

Головне управління Держгеокадастру у Львівській області

Міськрайонне управління у Сокальському районі
та місті Червонограді

28.02.2019 32-13-0-181-260/122-19
с/п. Педитицького, 65 м. Сокаль, Львівська область, 80000
тел. (03257) 7-32-80, факс (03257) 7-32-80

№

На

від

Заступнику директора
Департаменту екології та
природних ресурсів Львівської
обласної державної адміністрації
п. Василюк М.І.

*Щодо погодження створення
ботанічного заказника*

Міськрайонне управління у Сокальському районі та місті Червонограді
Головного управління Держгеокадастру у Львівській області, розглянувши
Ваш лист від 23.01.2019р. № 31-207/0/2-19, не заперечує щодо створення
ботанічного заказника місцевого значення «Двіршівський».

Начальник
Міськрайонного управління

С.О. Бермес

Головне управління Держгеокадастру у Львівській області

32-13-0-181-260/122-19 від 28.02.2019

0 181

Ковальчук Ярослав Васильович

Головне управління Держгеокадастру у Львівській області

Міськрайонне управління Головного управління

Держгеокадастру у Львівській області

в Сокальському районі та місті Червонограді

21.02.2019 356/421-19-0-32

вул. Шевченківського, 65-м. Сокаль, 80000, тел./ факс (03257) 73-280. E-mail: sokal.lviv@land.gov.ua

№

На № 0-13-0-32-731/2-19 від 30.01.2019.

Першому заступнику начальника
Головного управління
Держгеокадастру у Львівській області
п. Р. Тхір.

На Ваш лист № 0-13-0-32-731/2-19 від 30.01.2019 року Відділ Держгеокадастру у Сокальському районі міськрайонного управління у Сокальському районі та місті Червонограді надає інформацію про правовий статус земельної ділянки, що планується до відведення для створення заказника «Двірцьвський», на території Великомоствеської міської ради Сокальського району:

- Землекористувач – ДЛП «Галасієліс»;
- Підстави користування – на підставі форми 6-зем станом на 1 січня 2016 року та проекту роздержавлення та приватизації земель Двірцьвської сільської ради;
- Форма власності – Державна;
- Існуюче цільове призначення земельної ділянки – для ведення лісового господарства;
- Категорія земель – землі лісгосподарського призначення;
- Площа земельної ділянки – 60 га;
- Склад угідь – лісовкриті площі;
- Кадастровий номер земельної ділянки – не визначений;
- Місцезнаходження земельної ділянки відносно меж населених пунктів – за межами населених пунктів Великомоствеської міської ради;
- Встановлені обтяження та обмеження прав на земельну ділянку – не виявлені;
- Віднесення її до земель рекреаційного, оздоровчого, історико-культурного, природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення, особливо-цінних земель – інформація відсутня.

Начальник управління

С. Бермес

Головне управління Держгеокадастру у Львівській області
Міськрайонне управління у Сокальському районі та місті Червонограді
356/421-19-0-32 від 21.02.2019

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ОБЛАСНЕ КОМУНАЛЬНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ЛІСОГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО
"ГАЛСІЛЬЛІС"

79024 Львів, вул. Промислова, 96
тел. 294-71-32

05.02.19 № 54

Директору Департаменту екології
та природних ресурсів ЛОДА
п. Р.М. Гречанику

З метою збереження цінних деревних насаджень та природного біорізноманіття ОКС ДЛП «Галсільліс» погоджує створення ботанічного заказника місцевого значення «Двірцівський» на території Сокальського ДЛП «Галсільліс» у кв.21 Реклинецького лісництва на загальній площі 63,9 га без вилучення у постійного лісокористувача, а саме:

Район розташування	Місце знаходження, сільська рада, лісництво	Площа ділянки для створення ПЗФ, га	Назва заказника
Сокальський район	Сокальське ДЛП «Галсільліс», Реклинецьке л-во, квартал 21, виділ 1-10; 12; 13 Великомоствівська ОТГ	63,9 га	«Двірцівський»

Генеральний директор

Мельник В.М.

ОБЛАСНЕ КОМУНАЛЬНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ЛІСОГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
"ГАЛСІЛЬЛІС"

СОКАЛЬСЬКЕ ДОЧІРНЄ ЛІСОГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
ДЛП "ГАЛСІЛЬЛІС"

80001 Львівська область, м. Сокаль, ауд. Горького, 8а
E-mail: sokalsillis@ukr.net

тел. (03257) 2-14-41

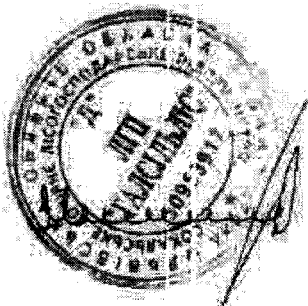
21.01.2019 р. № 8

Начальнику департаменту
екології та природних ресурсів
Львівської ОДА
п. Гречанику Р.М.

З метою збереження цінних деревних насаджень та природного біорізноманіття району Сокальське ДЛП "Галсільліс" погоджує створення ботанічного заказника місцевого значення "Двірцівський" на території Сокальського ДЛП "Галсільліс" Кв. 21 Реклинецького лісництва на загальній площі 63,9 га без вилучення у постійного лісокористувача, а саме:

Район розташування	Місце знаходження, сільська рада, лісництво	Площа ділянки для створення ПЗФ, га	Назва заказника
Сокальський район	Сокальське ДЛП "Галсільліс", Реклинецьке л-во, квартал 21, виділ 1-10;12;13 Великомоствівська ОТГ	63,9га	"Двірцівський"

В.о. директора Сокальського
ДЛП "Галсільліс"

Микитюк А.С.

31-258/0/1-19 від 31.01.2019

арк.1

УКРАЇНА
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

вул. Стрийська, 98, м. Львів, 79026, тел./факс (032) 238-73-83, тел. 238-73-83
E-mail: envir@loda.gov.ua Код ЄДРПОУ 38739037

1909.2018 № 31-1190/0/2-18

На № _____ від _____

Голові
Постійної комісії з питань
агропромислового комплексу,
земельних відносин, екології,
раціонального природокористування та
розвитку сільських територій
Сокальської районної ради
А. Сенюку
80000, м. Сокаль, вул. А.Шептицького, 26

**Щодо створення об'єкту
природно-заповідного фонду**

Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації розглянув клопотання Постійної комісії з питань агропромислового комплексу, земельних відносин, екології, раціонального природокористування та розвитку сільських територій Сокальської районної ради від 14.09.2018 № 14-09-2018-02 щодо створення ботанічного заказника місцевого значення «Двірцівський» орієнтовною площею 52 га на території Великомоствівської міської ради Сокальського району за межами населеного пункту (квартал 21 Реклинецького лісництва Сокальського ДЛГП ЛГП «Галсільліс»), та повідомляє.

Відповідно до ст. 20-4 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Положення про департамент екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації» затвердженого розпорядженням голови Львівської облдержадміністрації від 06.06.2018 № 554/0/5-18 та з метою забезпечення дотримання належного природоохоронного режиму і збереження та примноження існуючої флори та фауни департамент схвалює клопотання про створення на землях Сокальського ДЛГП ЛГП «Галсільліс» ботанічного заказника місцевого значення «Двірцівський».

Директор департаменту

Р. Гречаник

УКРАЇНА

СОКАЛЬСЬКА РАЙОННА РАДА

ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ПОСТІЙНА КОМІСІЯ З ПИТАНЬ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ,
ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН, ЕКОЛОГІЇ, РАЦІОНАЛЬНОГО
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ
80000, вул. А. Шептицького, 26, м. Сокаль, тел. 7-20-84 e-mail: radasokal@gmail.com

14 вересня 2018 р. № 14-09-2018-02

На № _____ від _____ р.

Директору департаменту екології та
природних ресурсів Львівської обласної
державної адміністрації
Гречанику Р.М.

Шановний Руслане Мар'яновичу!

Прошу Вас розглянути та погодити клопотання про створення ботанічного заказника місцевого значення «Двірцівський» орієнтовною площею 52 га в кв. 21 Реклинецького лісництва Сокальського ДЛГП ЛГП «Галсільліс» на території Великомоствівської міської ради Сокальського району Львівської області за межами населеного пункту без вилучення у землекористувача.

Додаток:

- клопотання про створення ботанічного заказника місцевого значення «Двірцівський» орієнтовною площею 52 га в кв. 21 Реклинецького лісництва Сокальського ДЛГП ЛГП «Галсільліс» на території Великомоствівської міської ради Сокальського району Львівської області за межами населеного пункту без вилучення у землекористувача.

З повагою
голова комісії

Сенюк А.І.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
79057, м. Львів, вул. Ген. Чупринки, 103**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з наукової роботи

д-р. біол. наук, проф.

Г.Т. Криницький
Г.Т. Криницький
«» 2018 р.

**ПРОЕКТ
СТВОРЕННЯ БОТАНІЧНОГО ЗАКАЗНИКА
МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ «ДВІРЦІВСЬКИЙ»**

**Начальник науково-дослідної частини
канд. техн. наук, ст. наук. співробітник**

П.П. Онуфрик **П.П. Онуфрик**

**Керівник НДР, доцент каф. лісових культур
і лісової селекції, к.с.-г.н.**

С.В. Жмурко **С.В. Жмурко**

Львів-2018

СПИСОК ВИКОНАВЦІВ

Науковий керівник роботи:

Доцент кафедри лісових культур
і лісової селекції, к.с.-г.н.

С.В. Жмурко

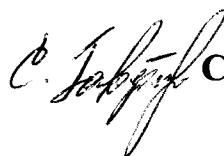
Виконавці:

Професор кафедри ботаніки, деревинознавства
та не деревних ресурсів лісу, д.б.н.

М.І. Сорока

Доцент кафедри лісової таксації та
лісовпорядкування, канд. с.-г. наук, доцент

С.А. Гаврилюк

Інженер-таксатор II категорії
Львівської державної лісовпорядної
експедиції ВО «Укрдержліспроект»

В.Р. Іваневич

Нормоконтроль

І.І. Гронь

Консультант

Начальник управління охорони природних
ресурсів та моніторингу департаменту екології
та природних ресурсів Львівської обласної
державної адміністрації, депутат, голова постійної
комісії Сокальської районної ради з питань АПК,
земельних відносин, екології, раціонального
природокористування та розвитку сільських
територій

А.І. Сенюк

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. НАЗВА ТА КАТЕГОРІЯ.....	6
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРИТОРІЇ.....	6
2.1. Адміністративні відомості.....	6
2.2. Загальні відомості про територію.....	6
2.3. Інформація про користувачів та власників земельних ділянок, запропонованих для заповідання.....	8
2.4. Обґрунтування природної цінності.....	8
2.4.1. Флора судинних рослин.....	8
2.4.2. Бріофлора.....	12
2.4.3. Ліхенобіота.....	13
2.4.4. Мікобіота.....	14
2.4.5. Характеристика рослинності.....	15
2.5. Соціально-економічна характеристика та культурна цінність території.....	21
2.6. Існуючі території або об'єкти ПЗФ та природоохоронні території міжнародного значення в межах території, запропонованої для заповідання.....	21
2.7. Визначення та оцінка проблем, що вимагають втручання, у тому числі викликаних діяльністю людини на прилеглих територіях, їх ранжування.....	23
2.8. Перелік видів діяльності, що пропонується заборонити або обмежити.....	23
2.9. Перелік дозволених видів діяльності.....	25
2.10. Загальні засади.....	26
ВИСНОВОК.....	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	29
ДОДАТОК А. ТАКСАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІСОВИХ ДІЛЯНОК РЕКЛИНЕЦЬКОГО ЛІСНИЦТВА СОКАЛЬСЬКОГО ДЛГП «ГАЛСІЛЬЛІС», ЯКІ УВІЙШЛИ ДО СКЛАДУ ПРИРОДНОГО БОТОНІЧНОГО ЗАКАЗНИКА МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ «ДВІРЦІВСЬКИЙ».....	31
КАРТА-СХЕМА РОЗТАШУВАННЯ ПРОЕКТОВАНОЇ ТЕРИТОРІЇ У МАСШТАБІ 1 : 50 000.....	33
КАРТА-СХЕМА РОЗТАШУВАННЯ ПРОЕКТОВАНОЇ ТЕРИТОРІЇ У МАСШТАБІ 1 : 10 000.....	34

Звіт про НДР (заключний) стор. 34, рис. 3, табл. 0, джерел 19, додатків 3

Метою дослідження є розробка проекту створення об'єкту природно-заповідного фонду України ботанічного заказника місцевого значення "Двірцівський" на території Великомоствівської міської ради (Великомостівської об'єднаної територіальної громади) Сокальського району Львівської області з метою збереження біотичного різноманіття та підтримання екологічного балансу регіону; охорони рідкісних і типових видів місцевої флори; обмеження антропогенного навантаження на природні комплекси.

Об'єкт дослідження – лісова рослинність території проєктованого ботанічного заказника місцевого значення "Двірцівський".

Методи дослідження – лісівничо-таксаційні, геоботанічні, флористичні, геоінформаційні.

Робота присвячена – розробленню проекту створення об'єкту природно-заповідного фонду України: ботанічного заказника місцевого значення «Двірцівський». Реалізація проекту слугуватиме збереженню ценопопуляції шафрана Гейфеля (*Crocus heuffelianus* Herb.), зокрема унікальної білоквіткової його форми.

Ключові слова: Ботанічний заказник місцевого значення, Двірцівський, Флора, Сокальське ДЛГП «Галсільліс», шафран Гейфеля.

ВСТУП

Для збереження, відтворення унікальних природних комплексів, збереження рідкісних, червонокнижних видів рослин та раціонального використання природних ресурсів, на виконання Закону України "Про природно-заповідний фонд України" від 19.04.2018 р., Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" від 24.04.1991 р. № 1264-ХІІ, Закону України "Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року"; Розпорядження КМУ «Про схвалення концепції Загальнодержавної програми розвитку заповідної справи на період до 2020 року»; Регіональної програми розвитку заповідної справи у Львівській області на 2009-2020 роки, затвердженої рішенням Львівської обласної ради від 02.12.2008 р. № 765 у Львівській області; Програми охорони навколишнього природного середовища Львівської області на 2016-2020 роки, затвердженої рішенням Львівської обласної ради від 26.04.2016 р. № 161, Програми охорони навколишнього природного середовища Сокальського району на 2016-2020 роки, затвердженої рішенням Сокальської районної ради від 31.03.2016 р. № 71, пропонується створити на території Великомоствівської міської ради (Великомостівської об'єднаної територіальної громади) Сокальського району Львівської області за межами населеного пункту нового ботанічного заказника місцевого значення «Двірцівський» орієнтовною площею 60га, що представляє місця росту унікальних ценопопуляції шафрана Гейфеля, зокрема його білокріткової форми.

Метою створення ботанічного заказника місцевого значення «Двірцівський» є потреба у збереженні унікальних на території Сокальщини фітоценозів рідкісних та зникаючих видів місцевої флори.

РОЗДІЛ 1. НАЗВА ТА КАТЕГОРІЯ

Ботанічний заказник місцевого значення «Двірцівський» проектується орієнтовною площею 63,9 га в межах Реклинецького лісництва кв. 21 виділи 1-10, 12-13 Сокальського ДЛГП «Галсільліс», без вилучення земельної ділянки у землекористувача, на території Великомоствівської міської ради (Великомостівської міської об'єднаної територіальної громади) Сокальського району Львівської області за межами населеного пункту. Ботанічний заказник створюється з метою збереження рідкісних та зникаючих видів, їх унікальних форм, підтримання біорізноманіття регіону, охорони поліських морено-зандрових і долинних ландшафтів лісових екосистем без вилучення земель у землекористувача.

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРИТОРІЇ

2.1. Адміністративні відомості

Земельні ділянки, де проектується ботанічний заказник місцевого значення «Двірцівський» знаходиться в межах 4 контурів лісових масивів, між населеними пунктами: м. Великі Мости, с. Волиця (Двірцівська), с. Двірці, с. Бутини, с. Куличків .

Територія відноситься до Великомоствівської міської ради (Великомостівської міської об'єднаної територіальної громади) Сокальського адміністративного району Львівської області.

2.2. Загальні відомості про територію

Ділянка, яка проектується під ботанічний заказник, загальною площею 63,9 га, розміщена у Реклинецькому лісництві, квартал 21, виділи 1-10, 12-13 Сокальське ДЛГП «Галсільліс». Дані виділи віднесені за основним цільовим призначенням до категорії земель лісгосподарського призначення (відповідно до статті 19 «Земельного Кодексу України») та відноситься до категорії експлуатаційних лісів.

Ботанічний заказник місцевого значення «Двірцівський розташований у межах Південно-західної окраїни Східноєвропейської платформи. Відповідно до геоморфологічного районування Львівської області територія відносяться до геоморфологічної області – Волино-Подільська височина, підобласті – Мале Полісся, геоморфологічний район – Ратинська плоско-хвиляста водно-льодовикова та алювіально-денудаційна рівнина, яка займає західну частину Малого Полісся і охоплює басейн р. Рати і частково р. Солокія. Широкі долини річок заповнені піщаними відкладами, які залягають на водотривких крейдових відкладах. Домінуючий тип рельєфу – плоскохвилясті акумулятивні водно-льодовикові рівнини, які чергуються з алювіальними і заболоченими рівнинами.

Переважаючі абсолютні висоти рідко перевищують 200...210 м і приурочені до піщаних еолових горбів та лесових гряд.

Відповідно до лісогосподарського районування територія належить до Західноукраїнського лісостепового лісогосподарського округу Українського Лісостепу, лісогосподарського району Малополюської низовини з дубово-сосновими, грабово-дубово-сосновими та сосновими лісами.

Відповідно до лісокультурного районування Західного Лісостепу України об'єкт знаходиться в межах Малополюського лісокультурного округу, зокрема Рава-Русько-Радехівсько-Бродівського лісокультурного району з переважанням дерново-слабопідзолистих ґрунтів.

Річна кількість опадів знаходиться в межах 680...800 мм. Нерівномірний розподіл опадів протягом року (найбільша кількість опадів в травні-серпні, найменша – в січні-квітні) поряд з іншими факторами сприяють утворенню великих площ перезвожених земель, а також значному розвитку ерозії ґрунтів. Переважання вітрів саме цих напрямків у зимовий період сприяє формуванню у регіонах м'яких зим із середньою температурою січня -3,8...-4,2°C.

Середньорічна температура повітря становить +7,4°C. Максимальні значення температури повітря протягом року можуть підніматися до +35,5°C, а мінімальні опускатися до -32,2°C.

Згідно схеми геоботанічного районування Мале Полісся утворює округ грабово-дубових, соснових лісів, заплавних лук та евтрофних боліт Поліської підпровінції Центральноєвропейської провінції Європейської широколистянолісової області.

За флористичним районуванням України зазначений регіон належить до Люблінсько-Волино-Малополіського округу Люблінсько-Волино-Подільської підпровінції Центральноєвропейської провінції Європейської області Північнопалеарктичного підцарства Голарктичного царства.

2.3. Інформація про користувачів та власників земельних ділянок, запропонованих для заповідання

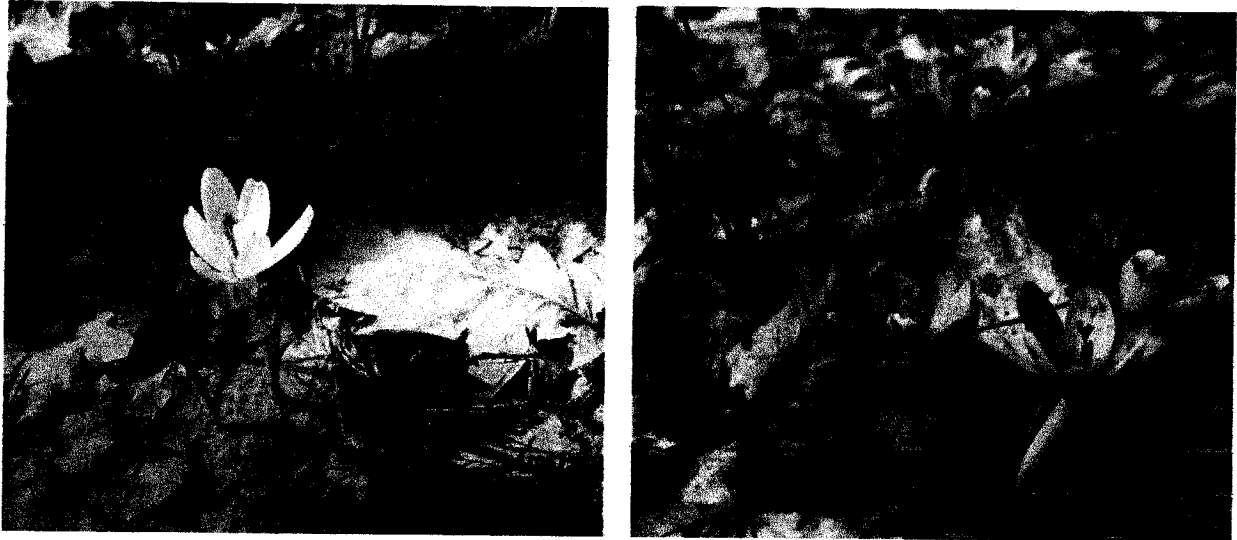
Постійним землекористувачем ділянок, призначених для створення ботанічного заказника місцевого значення «Двірцівський» є Сокальське дочірнє лісогосподарське підприємство «Галсільліс», яке знаходиться у комунальній формі власності та підпорядковується Львівській обласній раді.

Власником земельних ділянок є держава в особі Львівської обласної державної адміністрації (до передачі земель за межами населених пунктів Великомоствівській об'єднаній територіальній громаді).

2.4. Обґрунтування природної цінності

2.4.1. Флора судинних рослин

Флора території, яка пропонується для створення заказника, є репрезентативною вибіркою ценофлори широколистяних лісів Мале Полісся. Мета створення заказника – охорона ценопопуляції виду, занесеного до Червоної книги України (2009) – шафрана Гейфеля (*Crocus heuffelianus* Herb.) (рис. 2.1). Унікальною частиною великої малополіської популяції шафрану є і ця, сформована на дослідженій території, у ній переважають білоквіткові особини (*Crocus heuffelianus* f. *albiflora*). Достеменно це явище недосліджене, як і невідомі причини виникнення такого хроматичного диморфізму в популяції шафрану.

а

б

Рис.2.1. Шафран Гейфеля: а) *Crocus heuffelianus* f. *Albiflora* (Фото М.Сороки); б) (*Crocus heuffelianus* Herb.) (Фото А.Сенюка)

Все це потребує ретельних моніторингових спостережень, що стане можливим тільки після організації заказника. Геоботанічні описи на цій території зафіксували 105 видів, більшість з яких є характерними для широколистяних лісів та суходільних лук Середньої Європи. Невелика доля припадає на заплавнолужні, болотні та прибережно-водні види рослин.

Особливо цінною ділянкою заказника є 21 квартал Реклинецького лісництва, де зосереджена більшість білоквіткових особин шафрану. Лісові масиви довкола відзначаються високою долею участі липи серцелистої (*Tilia cordata* Mill.), що само по-собі становить цінність для регіону. Багаті підтипи листяних лісів тут формуються тільки на вирівняних ділянках із карбонатними ґрунтами. У типовому варіанті асоціації деревний ярус складають дуб звичайний (*Quercus robur* L.), граб звичайний (*Carpinus betulus* L.), липа серцелиста з домішками сосни (*Pinus sylvestris* L.). В ярусі кущів тут трапляються ліщина (*Corylus avellana* L.), бруслина бородавчаста (*Euonymus verrucosa* Scop.), бузина чорна (*Sambucus nigra* L.), трав'яний ярус складають типові для листяних лісів види просянка розлога (*Milium effusum* L.), зеленчук жовтий (*Galeobdolon luteum* Huds.), фіалка Рейхенбаха (*Viola reichenbachiana* Jord. ex Boreau.), з домішками видів хвойних лісів - квасениця звичайна (*Oxalis acetosella* L.), рідше трапляється гніздівка звичайна (*Neottia nidus-avis* (L.) Rich.). На порушених людиною ділянках з'являються синантропні види.

Для липових лісів взагалі є характерними види, які зустрічаються повсюдно у широколистяних лісах (клас *Querc-Fagetea*). Це і загальнопоширені види, такі як: яглиця звичайна, анемона дібровна, осока пальчаста, ліщина звичайна, бруслина європейська, б. бородавчаста, петрів хрест лускатий (*Lathrea squamaria* L.), перлівка поникла, тонконіг дібровний, дуб звичайний, шавлія залозиста (*Salvia glutinosa* L.); і види, які на Малому Поліссі є менш поширеними: плющ звичайний (*Hedera helix* L.), печіночниця звичайна (*Hepatica nobilis* Mill.), фіалка дивна (*Viola mirabilis* L.).

Особливістю лісів з участю липи серцелистої на території Реклинецького лісництва є наявність видів, характерних для східноєвропейських лісів: клен польовий (*Acer campestre* L.), к. гостролистий (*A. platanoides* L.), ясен звичайний (*Fraxinus excelsior* L.). До лісів з участю липи особливо прив'язаними є термофільні види, такі як куцоніжка лісова (*Brachypodium sylvaticum* (Huds.) Beauv.), дзвоники кропиволисті (*Campanula trachelium*, L.), жовтець золотистий (*Ranunculus auricomus* L.) та ін.

Проте, найбільш характерними у флористичному складі цих лісів є види, які відносяться до порядку *Fagetalia sylvaticae*: анемона жовтецева (*Anemone ranunculoides* L.), копитняк європейський (*Asarum europaeum* L.), осока лісова (*Carex sylvatica* Huds.), ряст порожнистий (*Corydalis cava* (L.) Schweigg. & Körte), р. бульбистий (*C. solida* (L.) Clairv.), вовчі ягоди звичайні (*Daphne mezereum* L.), щитник чоловічий (*Dryopteris filix-mas* (L.) Schott), пшінка весняна (*Ficaria verna* L.), зеленчук жовтий (*Galeobdolon luteum* (L.) Ehrend. & Polatschek), маренка запашна (*Galium odoratum* (L.) Scop.), розрив-трава звичайна (*Impatiens noli-tangere* L.), чина весняна (*Lathyrus vernus* (L.) Bernh.), вербозілля гайове (*Lysimachia nemorum* L.), вороняче око звичайне (*Paris quadrifolia* L.), купина багатоквіткова (*Polygonatum multiflorum* (L.) All.), примула висока (*Primula elatior* Hill.), медунка темна (*Pulmonaria obscura* Dum.), фіалка Рейхенбаха (*Viola reichenbachiana* Boreau); і союзу *Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani*: клен-явір (*Acer pseudoplatanus* L.), воронець колосистий (*Actaea spicata* L.), липа широколиста (*Tilia platyphyllos* Scop.), в'яз шорсткий (*Ulmus glabra* Huds.).

Деревний ярус, як і трав'яний її ярус, складений типовими неморальнолісовими видами, проте домішка сосни зумовлює появу тут бореальних видів, серед яких чорниця (*Vaccinium myrtillus* L.), одинарник європейський (*Trientalis europaea* L.), грушанка круглолиста (*Pyrola rotundifolia* L.), яловець звичайний (*Juniperus communis* L.), ожика волосиста (*Luzula pilosa* (L.) Willd.), квасениця звичайна (*Oxalis acetosella* L.), плаун колючий (*Lycopodium annotinum* L.), конвалія звичайна (*Convallaria majalis* L.).

Місцями при застої вологи появляються калюжниця болотна (*Caltha palustris* L.), підмаренник болотний (*Galium palustre* L.), щитник австрійський (*Dryopteris austriaca* L.), вовконіг європейський (*Lycopus europaeus* L.), гадючник оголений (*Filipendula denudata* (J. et C.Presl.) Fritsch), гравілат річковий (*Geum rivale* L.), жовтяниця черговолиста (*Chrysosplenium alternifolium* L.) та ін.

Під час обстеження території проектного заказника було виявлено 3 види, занесені до Червоної книги України (2009) – шафран Гейфеля, гніздівка звичайна (*Neottia nidus-avis* (L.) Rich.) і плаун колючий (*Lycopodium annotinum* L.). До малопоширених видів відносяться хвощ зимуючий (*Equisetum hyemale* L.). Рідкісними і не зовсім типовими для даних умов є рівноплідник рутвицелистий (*Isopyrum thalictroides* L.), печіночниця звичайна (*Hepatica nobilis* Mill.), зубниця залозиста (*Dentaria glandulosa* Waldst. Et Kit.). До видів із лімітуючими чинниками розвитку відносяться види, популяції яких постраждали від меліорації – багно звичайне (*Ledum palustre* L.), буяхи (*Vaccinium uliginosum* L.). Видами-кальцієфілами, популяції яких приурочені до рендзин, є переліска багаторічна (*Mercurialis perennis* L.), мерингія трижилкова (*Moehringia trinervia* (L.) Clairv.).

У результаті досліджень лісових фітоценозів встановили, що трав'яне вкриття є дуже добрим індикатором екологічних умов формування цих лісів та великою мірою відображає ступінь їх порушеності. Проникнення у лісові ценози бур'янів та видів, характерних для вирубок – це явище дуже поширене, що, звичайно, відбивається на загальних характеристиках та продуктивності

лісів. Очікуваного різноманіття видів, характерних для липових чи дубових лісів Малого Полісся, тут немає.

Велику загрозу для ценопопуляції шафрана Гейфеля складають агресивні віолентні види, зокрема, ожина шорстка (*Rubus hirtus* Waldst. et Kit.), яка швидко поширюється у розріджених деревостанах, довгокореневищні та дерновинні злаки, які просуваються углиб лісу з узлісних частин.

2.4.2. Бріофлора

Мохоподібні у досліджених лісах з великою долею участі липи серцелистої часто утворюють великі наземні угруповання, в яких домінують дікранелла різноформова (*Dicranella heteromalla* (Hedw.) Schimp.), дікрани віниковий (*Dicranum scoparium* Hedw.) і багатоніжковий (*D. polysetum* Sw.), зозулин льон звичайний (*Polytrichum commune* Hedw.), птілій гребенястий (*Ptilium crista-castrensis* (Hedw.) De Not.), еврinxій звужений (*Eurhynchium angustirete* (Broth.) Kop.), ригідіадельф трикутний (*Rhytidiadelphus triquetrus* (Hedw.) Warnst, плагіомнії хвилястий (*Plagiomnium undulatum* (Hedw.) Kop.) та еліптичний (*P. ellipticum* (Brid.) Kop) (рис.2.2).

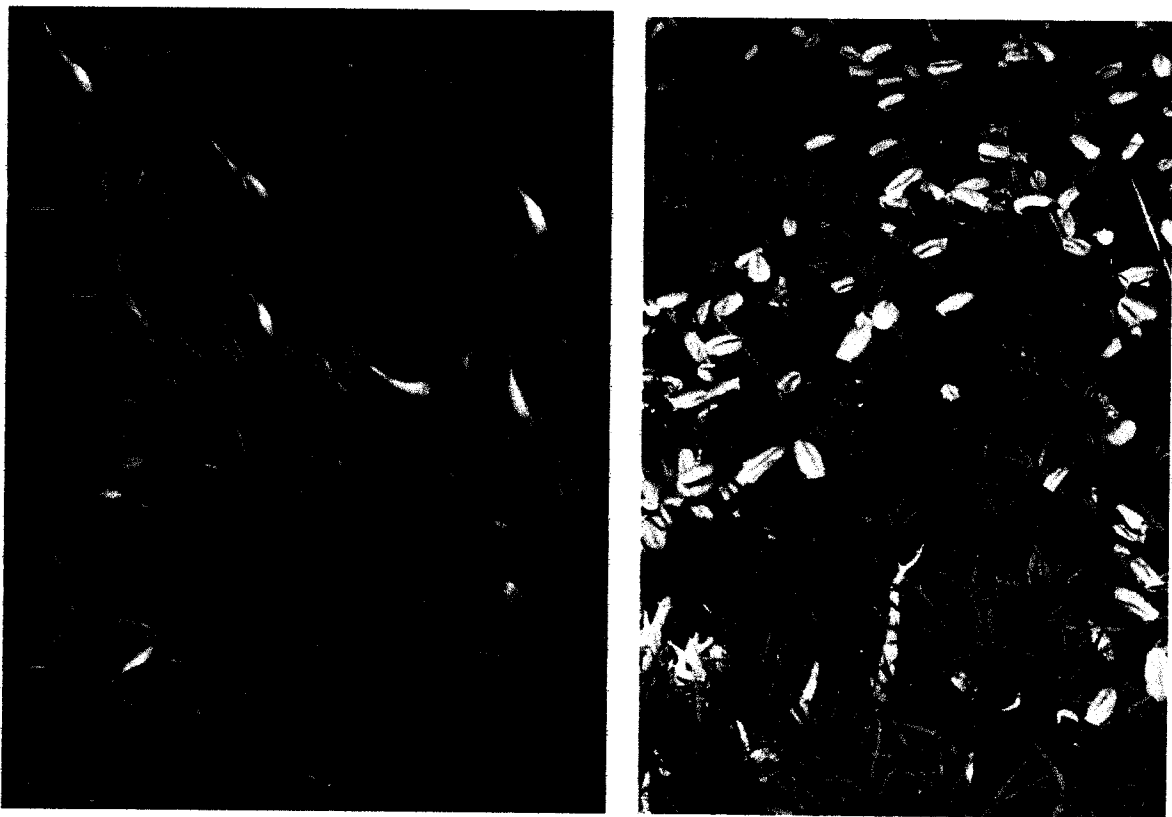

Рис.2.2. Дікран віниковий (*Dicranum scoparium*) (зліва) і зозулин льон звичайний (*Polytrichum commune*)

Буйно розвивається також прикоренева рослинність із брахітеція (*Brachythecium rutabulum* (Hedw.) B., S. et G.), бриума капілярного (*Bryum capillare* Hedw.), гіпнума кипарисовидного (*Hypnum cupressiforme* Hedw.), лофоколеї різнолистої (*Lophocolea heterophylla* (Schrad.) Dum.), плагіомнія загостреного (*Plagiomnium cuspidatum* (Hedw.) Kop.) і плагіотеція приємного (*Plagiothecium laetum* Bruch, Schimp. & W. GümbeL).

Печіночники представлені видами плагіохіла аспленієвидна (*Plagiochila asplenioides* (L.) Dum. і, птілідіум війчастий (*Ptilidium ciliare* (L.) Hampe).

На піщаних місцях високу участь мають брахитеціум білуватий (*Brachythecium albicans* (Hedw.) B., S. et G.), цератодон пурпуровий (*Ceratodon purpureus* (Hedw.) Brid.), поля поникла (*Pohlia nutans* (Hedw.) Lindb.), зозулин льон волосовидний (*Polytrichum piliferum* Hedw.), тортула сільська (*Tortula ruralis* (Hedw.) Gärtn., Meyer et Schreb.).

2.4.3. Ліхенобіота

Як і у типовому широколистяному лісі, серед ліхенобіоти переважають епіфітні види, видовий склад яких де термінується видом деревної рослини. На тріщинуватій корі липи типовими видами є пармелії липова (*Parmelina tiliacea* (Hoffm.) Hale і рискувата (*P. sulcata* Taylor), флавопармелія козяча (*Flavoparmelia caperata* (L.) Hale), евернія сливова (*Evernia prunastri* (L.) Ach.) (рис. 2.3), лециделля оливкова (*Lecidella elaeochroma* (Ach.) M. Choisy), леканора змішана (*Lecanora symmicta* (Ach.) Ach.), псевдоевернія зерниста (*Pseudoevernia furfuracea* (L.) Zopf).

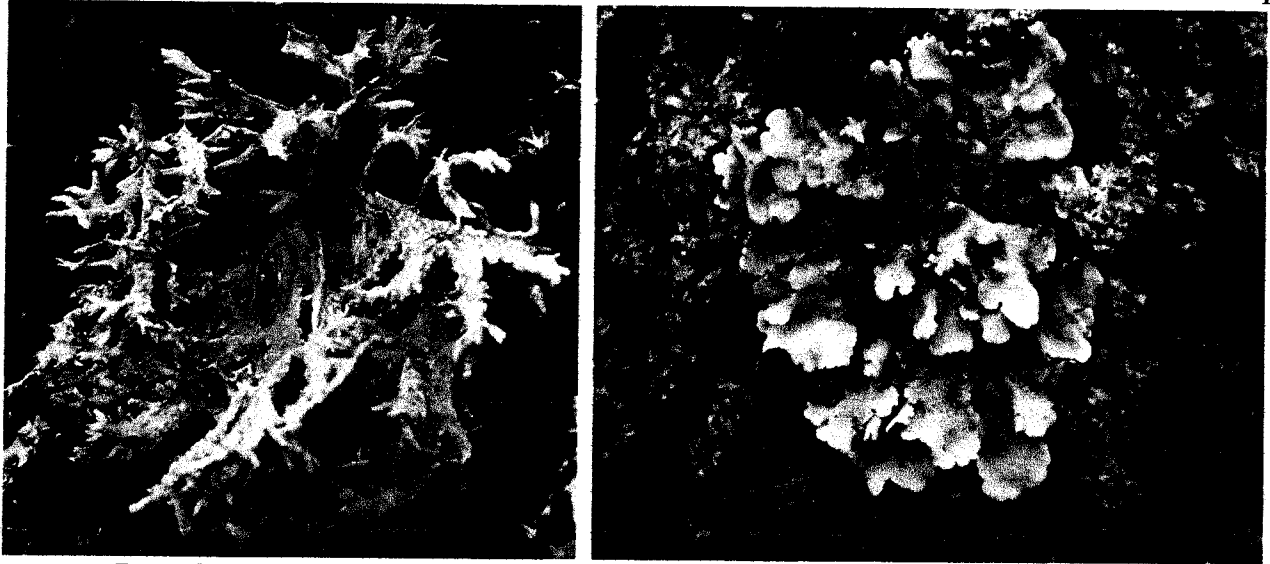

Рис. 2.3. Евернія сливова (*Evernia prunastri*) (зліва)
і пармелія липова (*Parmelina tiliacea*)

Дуже поширеним видом є лепрарія сіра або сива (*Lepraria incana* (L.) Ach.), яка часто трапляється на корі липи, зазвичай при основі стовбура.

2.4.4. Мікобіота

Як доводять наші дослідження, у лісах з участю липи серцелистої спостерігається різноманіття грибів з різних екологічних груп. Серед них є мікоризні види, ксилотрофи, гумусові сапротрофи, підстилочні сапротрофи, бріотрофи, копротрофи.

Серед грибів, що ростуть у лісах з участю липи серцелистої, є чимало їстівних, – білий гриб (*Boletus edulis* Fr.), печериця лісова (*Agaricus sylvaticus* Schaeff.), гриб-зонтик великий (*Macrolepiota procera* (Scop.) Sing.), сироїжка їстівна (*Russula vesca* Fr.), польський гриб (*Xerocomus badius* (Fr.) Kuhn.), моховик жовтом'ясий (*X. crhysenteron* Fr.) та інші.

Серед отруйних видів до поширених належать бліда поганка (*Amanita phalloides* (Fr.) Link), говорушка біліюча (*Clitocybe candicans* (Fr.) Kummer), міцена чиста (*Muscena pura* (Pers.) Quel.), мухомори червоний (*Amanita muscaria* (L.) Hooker), цитриновий (*A. citrina* (Schaeff.) S.F.Gray) та пантерний (*A. panterina* (Fr.) Krombh.), несправжні опеньки сірчано-жовтий та цегляно-червоний (*Hypholoma sublateritium* (Fr.) Quel.), сироїжка їдка (*Russula emetica* Fr.) (рис. 2.4).

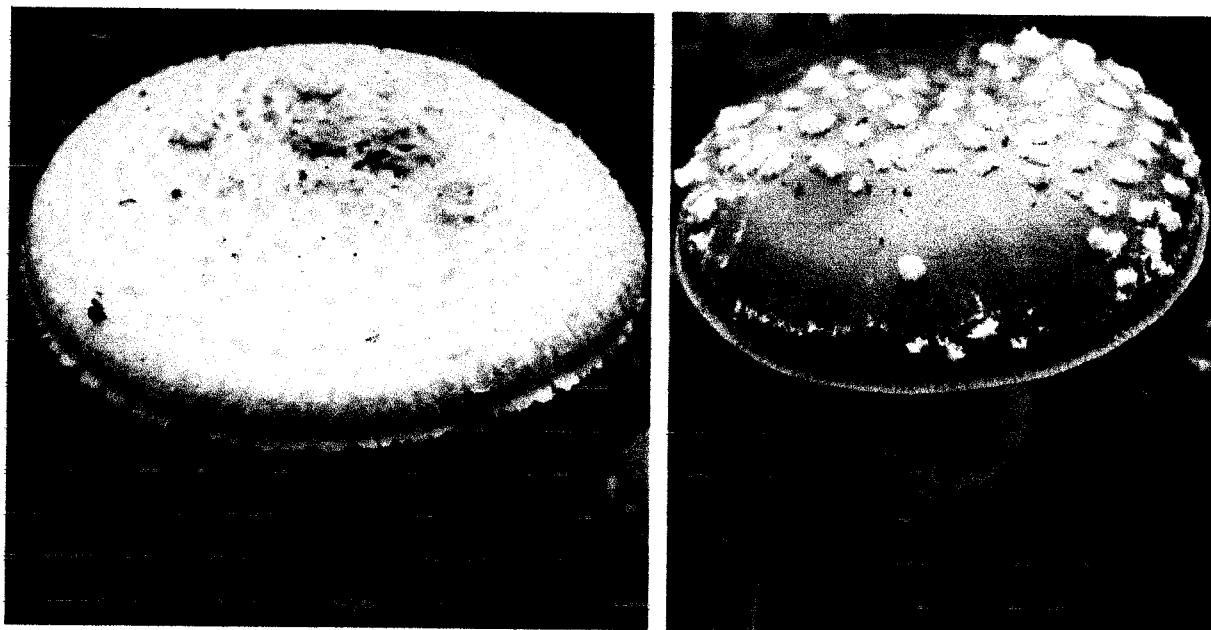

Рис. 2.4. Мухомори цитриновий (*Amanita citrina*) (зліва)
і червоний (*A. muscaria*).

2.4.5. Характеристика рослинності

Рослинність обстежених кварталів представлена мозаїчним набором лісових угруповань, які сформувалися у відповідності до типів ґрунту. Описи та синтаксономія рослинності проведена нами з використанням еколого-флористичної класифікації та методу Ж.Браун-Бланке (1964). Ця методика використовується для ідентифікації біотопів європейських екомереж, в останні роки застосовується вона також і в Україні.

Сучасні ліси з участю липи, які переважають на території заказника, сформувалися внаслідок тривалої еволюції рослинності протягом кайнозойської ери. Саме тому місцезростання липи у Європі – це реліктові популяції голоценового віку, разом з якими переселились цілі флористичні комплекси. Дубово-липові ліси як складова широколистяних лісів, являють собою корінний тип рослинності для Європи, що утворює у Північній півкулі широтну зону. У ній переважають букові, дубові, рідше грабові й липові ліси відносно бідного флористичного складу. У Європі ареал липи майже повністю збігається з зоною поширення дуба звичайного, але липа трохи далі йде на північ і схід, тому липа у більшості випадків трапляється як домішка до дуба.

Ярусна структура таких лісів виражена добре, зімкнутий деревний ярус досягає 30 м, звичайні підлісок з кущів і трав'яне вкриття, якому властиві весняні ефемери, що встигають пройти цикл розвитку до розпускання листків дерев і кущів. Найбільш цікавими та перспективними сьогодні для лісівничих та генетичних досліджень є власне такі реліктові популяції липи на Малому Поліссі, що є вкрай важливими для розуміння складних закономірностей розвитку рослинного вкриття Європи.

Більшу частину кварталів у майбутньому заказнику займає типовий для Малого Полісся грабово-дубовий ліс середньоєвропейського континентального типу *Tilio cordatae-Carpinetum betuli* Tracz. 1962, проте у дуже цікавому варіанті з великою долею участі липи серцелистої. *Tilio cordatae-Carpinetum betuli* є кінцевим, гомеостатичним у сукцесійному ряду широколистянолісової рослинності. Структура фітоценозів завжди складна внаслідок різного віку дерев, які їх утворюють. Зімкненість першого і другого деревних ярусів практично завжди висока. У типовому варіанті асоціації перший деревний ярус складають *Quercus robur*, *Tilia cordata* з домішками *Carpinus betulus*, *Pinus sylvestris*, *Acer pseudoplatanus*. Вибірковими рубаннями з таких лісів вибирали липу дрібнолисту, дуб звичайний, сосну звичайну, що призвело до формування типового для регіону чистого грабового деревостану, подекуди з невеликими домішками інших порід. У ценозах провідне становище займають *Anemone nemorosa*, *Galium odoratum*, *Asarum europaea*, *Hepatica nobilis*. З інших видів частими є *Majanthemum bifolium*, *Oxalis acetosella*. На порушених людиною ділянках з'являються синантропні види. Найчастіше такі ліси формуються в нижніх частинах пагорбів, у пониженнях і на вирівняних ділянках на дерново-підзолистих, сірих лісових, часто вилугуваних, ґрунтах. Роки попереднього інтенсивного лісокористування позначились на видовому складі деревостану, з якого вибірковими рубками вилучили більшість екземплярів дуба та липи. Проте дуже характерний трав'яний ярус дозволяє з певністю ідентифікувати тип рослинного ценозу.

Фрагментарно поблизу потоків формується перша фаза чорнопорічкової вільшини *Ribeso nigri-Alnetum* Sol.-Górn.(1975) 1987. Вздовж потоків тут

формується також угруповання асоціації *Ficario-Ulmetum minoris* Knapp 1942 em. J. Mat. 1976. В'язово-ясеневий ліс *Ficario-Ulmetum minoris* переносить тимчасове підтоплення. Це багаторусний і багатовидовий лісовий фітоценоз, який, однак, зберігся тут лише фрагментарно. Деревних ярусів, переважно, три, чагарниковий один. Трав'яний ярус вирізняється різними сезонними аспектами. Деревні яруси утворюють *Quercus robur*, *Fraxinus excelsior*, *Ulmus glabra*, *U. laevis*, рідше трапляються *Acer campestre*, *Malus sylvestris*, *Populus alba*. У ярусі кущів присутні *Swida sanguinea*, *Rubus caesius*. У трав'яному ярусі переважають евтрофні дводольні рослини, дуже характерним є участь весняних геофітів.

На місці природних лісів тут можна побачити антропогенні варіанти - Com. *Carex brizoides* –фітоценози, сформовані внаслідок рубок у природних лісах. Зрідження деревного ярусу викликає інвазію синантропних видів. Com. *Rubus hirtus* – цілком антропогенне угруповання, яке появляється як наслідок вибіркового рубань у листяних лісах і може бути трактоване як вікова стадія демуаційного процесу. При розвитку підліску та підросту і збільшенні густоти насадження цей вид випадає зі складу ценозу. Проте його вегетативна рухливість та висока продуктивність фітомаси на довший час затримують процес відновлення вирубаного лісу й поселення лісових видів. Таке угруповання у природі є достатньо довговічним.

Com. *Urtica dioica* – угруповання синантропного виду, яке формується в розріджених деревостанах. Його поширення в лісах пов'язане із пересуванням людей та свійських тварин, що чітко видно у більшості описаних випадків. Угруповання може тривалий час існувати в природі, навіть під наметом лісу. Очевидно, *Urtica dioica* спричиняє також алелопатичний вплив на сусідні рослини, оскільки видовий склад ценозу різко бідніє, зникають також деякі види макроміцетів.

Com. *Pteridium aquilinum* – формується такий ценоз у місцях переходу листяних лісів у змішані або хвойні, рідше – на галявинах кислих та бідних ацидофільних дібров. Зменшення рівня освітленості неминуче призводить до випадання *Pteridium aquilinum* із складу ценозу.

Згідно еколого-флористичної класифікації рослинності, синтаксономічна схема рослинних угруповань майбутнього заказника має наступний вигляд:

***EPILOBIETEA ANGUSTIFOLII* R.Tx. et Prsg. 1950**

Atropetalia Vlieg. 1937 (Syn. *Epilobietalia angustifolii* R.Tx. 1950)

Epilobion angustifolii (Rübel 1933) Soó 1933

Calamagrostidetum epigei Juraszek 1928

Epilobietum angustifolii Fijałkowski 1978

Rubo-Calamagrostidetum epigei Fijałkowski 1978

Sambucetalia Oberd. 1957

Sambuco-Salicion R.Tx. et Neum. 1950

Sambucetum nigrae Oberd. 1973

Rubetum idaei Pass. 1982 (Syn. *Rubo-Salicetum capreae* Oberd. 1957)

***ARTEMISIETEA VULGARIS* Lohm., Prsg. et R.Tx. 1950**

***ARTEMISIENEA VULGARIS* Pass. 1967**

Onopordetalia acanthii Br.-Bl. et R.Tx. 1943 em Görs 1966

Onopordion acanthii Br.-Bl. 1926

Onopordenion acanthi (Th. Müller 1981 pro. all.)

Potentillo-Artemisietum absinthii Faliński 1965

Dauco-Melilotenion Görs 1966

Artemisio-Tanacetum vulgare Br.-Bl. 1931 corr. 1949 (Syn. *Tanaceto-Artemisietum* Br.-Bl. 1931)

Artemisietalia vulgare Lohm. in R.Tx. 1947

Arction lappae R.Tx. 1937 em. 1950 (Syn. *Eu-Arction* R.Tx. 1937 em. Siss. 1946)

Leonuro-Arctietum tomentosum (Felf. 1942) Lohm. ap. R.Tx. 1950 (Syn. *Leonuro-Ballotetum nigrae* Slav. 1951, *Balloto-Chenopodietum* R.Tx. 1931 em. Lohm. 1950)

***GALIO-URTICENEA* Pass. 1967**

Glechometalia hederaceae R.Tx. in R.Tx. et Brun-Hool 1975

Aegopodion podagrariae R.Tx. 1967

Chaerophylletum aromaticum Gutte 1963

Alliarion Oberd. (1957) 1962*Alliario-Chaerophylletum temuli* (Kreh. 1935) Lohm. 1949 (Syn.*Alliario-Chaerophylletum bulbosi* (Kreh. 1935) Lohm. 1949)**AGROPYRETEA INTERMEDIO-REPENTIS (Oberd. et all. 1967) Müller et Görs 1969***Agropyretalia intermedio-repentis* (Oberd. et all. 1967) Müller et Görs 1969**MOLINIO-ARRHENATHERETEA R.Tx.1937***Plantaginetalia majoris* R.Tx. (1943) 1950*Poligonion avicularis* Br.-Bl. 1931 ex Aich. 1933*Lolio-Polygonetum arenastri* Br.-Bl. 1930 em. Lohm. 1975 (Syn.*Lolio-Plantaginetum* (Lincola 1921) Beger 1930)*Poetum annuae* Gams 1927*Trifolio fragiferae-Agrostietalia stoloniferae* R. Tx. 1970*Agropyro-Rumicion crispi* Nordh. 1940 em. R. Tx. 1950*Mentho longifoliae-Juncetum inflexi* Lohm. 1953 n. inv.*Molinietalia caeruleae* Koch 1926*Calthion palustris* R.Tx. 1936 em. Oberd. 1957*Scirpetum silvatici* Ralski 1931*Deschampsietum caespitosae* Horvatic 1930*Junco-Cynosuretum* Sougnez 1957*Arrhenatheretalia* Pawl. 1928*Arrhenatherion elatioris* (Br.-Bl.1925) Koch 1926*Arrhenatheretum elatioris* Br.-Bl. et Scherr. 1925 (Syn.*Arrhenatheretum medioeuropaeum* (Br.-Bl. 1919) Oberd. 1952)*Poo-Festucetum rubrae* Fijałkowski 1959*Cynosurion* R.Tx. 1947*Lolio-Cynosuretum* R.Tx. 1937**TRIFOLIO-GERANIETEA SANQUINEI Th. Müller 1962***Origanetalia* Th. Müller 1962*Trifolion medii* Th. Müll. 1961*Trifolio-Agrimonetum* Th. Müll. 1961

ALNETEA GLUTINOSAE Br.-Bl. et Tx. 1943*Alnetalia glutinosae* R. Tx. 1937*Alnion glutinosae* (Malc. 1929) Meijer Drees 1936*Salicetum pentandro-cinereae* (Almg. 1929) Pass. 1961*Ribeso nigri-Alnetum* Sol.-Gór. (1975) 1987Var. *Phragmites australis***QUERCO-FAGETEA Br.-Bl. et Vlieg. 1937***Fagetalia sylvaticae* Pawł. in Pawł., Sokol. et Wall. 1928*Alno-Ulmion* Br.-Bl. et R. Tx. 1943 (Syn. *Alno-Padion* Knapp 1942)*Ulmenion minoris* Oberd. 1953*Ficario-Ulmetum minoris* Knapp 1942 em. J. Mat. 1976*Carpinion betuli* Issl. 1931 em. Oberd. 1953*Tilio cordatae-Carpinetum betuli* Tracz. 1962Var. *typicum*Var. *Fagus sylvatica*Var. *Carex pilosa*Var. *Abies alba*Var. *Stachys sylvatica*

Лісівничо-таксаційну характеристику лісових ділянок, які планується включити до ботанічного заказника наведено у додатку.

Відповідно до принципів невиснажливого управління лісами, викладених у Стандартах Лісової піклувальної ради (Forest Stewardship Council, FSC), лісові ділянки, які містять рідкісні екосистеми або екосистеми, які перебувають під загрозою зникнення, належать до лісів високої природоохоронної цінності (High Conservation Value Forests). Межі таких ділянок потрібно виділяти на території суб'єкта господарювання з метою ведення спеціально зорієнтованої природоошадливої лісогосподарської діяльності.

2.5. Соціально-економічна характеристика та культурна цінність території

На території Реклинецького лісництва Сокальського ДПЛГП «Галсільліс» 21 квартал, виділи 1-3,5, 7, 8, представлені штучними сосняками. У наслідок віднесення цих лісів до категорії експлуатаційних у них запланована інтенсивна лісогосподарська діяльність та лісокористування. Зважаючи на приналежність основної їх частини до достигаючих деревостанів у них можливі рубки головного користування, які можуть суттєво зашкодити унікальним рослинним угрупованням.

2.6. Існуючі території або об'єкти ПЗФ та природоохоронні території міжнародного значення в межах території, запропонованої для заповідання

Проектований ботанічний заказник місцевого значення «Двірцівський» проектується на території, які не входять до об'єктів природо-заповідного фонду чи природних територій міжнародного значення. Утім, в межах Великомоствівської міської ради (Великомостівської міської об'єднаної територіальної громади) Сокальського району Львівської області, станом на 01.11.2018 року функціонує ряд об'єктів віднесених до природо-заповідного фонду (табл. 2.1).

Площа Великомоствівської міської ради (Великомостівської міської об'єднаної територіальної громади) становить 24950га, а загальна площа природно-заповідного фонду в її межах станом на 01.11.2018 року становить 52,5га, що складає лише 0,21% від загальної площі. Відсоток заповідності Сокальського району Львівської області становить – 1,98% від загальної площі. Заповідність Львівської області складає 7,2%, при цьому Сокальський район займає одне з останніх місць за площею природно-заповідних територій Львівщини.

Об'єкти природо-заповідного фонду виділені на теренах Великомоствівської міської ради (Великомоствівської міської об'єднаної територіальної громади)

Назва об'єкту	Площа, га	Адміністративне розташування та місце знаходження	Назва підприємства, установи – землекористувача (землевласника), у віддані якого знаходиться	Рішення, згідно з яким створено
Заповідне урочище місцевого значення «Борове»	25,00	Сокальський р-н, Великомоствівське л-во, кв.16, в.5,16	ДП «Жовківське лісове господарство»	Рішення виконкому Львівської обласної ради від 09.10.1984р. №495.
Заповідне урочище місцевого значення «Великомоствівське»	27,00	Сокальський р-н, Великомоствівське л-во, □ кв.20, в.4	ДП «Жовківське лісове господарство»	
Дуб Куличків	0,00	с. Куличків, Сокальський р-н.	Великомоствівська міська рада	Рішення Львівської обласної ради від 14.07.2011 №206.
Лісовий заказник місцевого значення «Нивки»	0,5	Сокальський район Реклинецьке лісництво	Сокальське ДЛГП «Галсільліс»	Рішення Львівської обласної ради від 25.10.2018р. №760.

Слід зазначити, що 09 серпня 2018 року в Мінприморди України відбулася нарада щодо створення національного природного парку «Надбужжя» імені Блаженнішого Любомира Гузара, під час якої було обговорено питання про необхідність активізації роботи щодо збільшення площі земель природно-заповідного фонду Львівської області та Сокальського району до 19,5%, як передбачено Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385. Тому, створення природного ботанічного заказника місцевого значення «Двірцівський» є своєчасним і відповідає стратегії регіонального розвитку.

2.7. Визначення та оцінка проблем, що вимагають втручання, у тому числі викликаних діяльністю людини на прилеглих територіях, їх ранжування

На території, яка планується під створення лісового заказника місцевого значення "Двірцівський", лісогосподарським підприємством здійснюється традиційне лісове господарство. Тому, під час наступного проведення лісовпорядних робіт та формування проекту організації та розвитку, доцільно, врахувати специфіку ділянки, зокрема приналежність її до об'єктів природо-заповідного фонду та вжити відповідних заходів для збереження всіх автохтонних видів дерев, кущів, тварин, рослин.

На ділянки, які включені у структуру ботанічного заказника, постійно чиниться антропогенний тиск, оскільки частина їх периметру межує із сільськогосподарськими землями, на яких застосовується комплекс заходів з регуляції росту і розвитку рослин зокрема: внесення добрив, гербіцидів, арборицидів, інсектицидів, які можуть чинити негативний вплив на охоронні території.

2.8. Перелік видів діяльності, що пропонується заборонити або обмежити

На території лісового заказника, запропонованого для заповідання, забороняється діяльність, що суперечить його цільовому призначенню і загрожує збереженню природного комплексу, а саме:

- інтродукція нових видів рослин та тварин (без відповідних, узгоджених в установленому порядку обґрунтувань наукових закладів та погоджень Мінприроди);

- збір рідкісних та занесених до Червоної Книги України видів рослин, їхніх квітів та плодів;

- проведення будь-яких геолого-розвідувальних, геолого-пошукових та геологічних робіт, будівництво свердловин, розробка корисних копалин, підривні роботи;

- будь-яке будівництво, не пов'язане з охороною та функціонуванням заказника;

- рубки головного користування та прохідні рубки;
- всі види користування (за виключенням рубок догляду за лісом з метою формування корінних насаджень тільки з повнотою 0,8 і більше з складанням порубочних рештків в купи і трелюванням кіньми в сортиментах і вибіркових санітарних рубок. Сортименти, отримані в результаті санітарних рубок та рубок догляду за лісом, можуть вивозитися та транспортуватися з території заказника виключно за допомогою гужового транспорту на резинових колесах);
- знищення та пошкодження окремих дерев, кущів, чагарників, трав'яної рослинності;
- розорювання земель, за винятком проведення заходів по обмеженню розповсюдження лісових пожеж, господарської діяльності землекористувача (посадка лісу тощо);
- сінокосіння в період розмноження тварин та відгодівлі молоді;
- виконання робіт, що можуть призвести до зміни та погіршення гідрологічного режиму території заказника, навколишніх джерел та їх забруднення;
- осушування боліт та заболоченої місцевості;
- відлов диких тварин і птахів, розорення їх гнізд, нір, інших сховищ та жител, збір яєць;
- всі види полювання;
- використання хімічних засобів боротьби із шкідниками та хворобами рослин, за винятком окремих ситуацій, які створюють загрозу існуванню природному комплексу заказника та за погодженням з департаментом екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації;
- будь-яке засмічення та забруднення території заказника;
- випасання худоби і прогін її через територію заказника поза межами спеціально відведеної траси;
- організація таборів, місць масового відпочинку населення, стоянок автотранспорту та розведення вогнищ за межами спеціально облаштованої та відповідно огороженої рекреаційної зони;
- проїзд всіх видів механізованого транспорту поза межами доріг загального користування, крім службового транспорту лісової охорони,

державних природоохоронних органів та інших спеціально уповноважених інспекційних служб, пожежних машин;

- будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних комплексів та може привести до втрати наукової та господарської цінності заказника.

Режим території заказника враховується під час опрацювання всіх видів проектно-планової документації районних схем землевпорядкування та архітектурно-планувальних робіт.

2.9. Перелік дозволених видів діяльності

Спеціальне використання природних ресурсів у межах території заказника здійснюється відповідно до чинного законодавства на підставі дозволів, виданих уповноваженим на те органами державної влади, в межах лімітів.

На території заказника допускається здійснення рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства. Санітарні рубки проводяться за необхідності після заключення лісопатолога, наукового висновку та з погодженням з департаментом екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації в установленому порядку.

Науково-дослідні роботи, виробнича практика студентів може проводитися на території заказника на основі спеціальних угод за погодженням з Міністерством екології та природних ресурсів України та відповідних органів на місцях. Установи та організації, які проводять науково-дослідні роботи, зобов'язані надати основні їх результати Міністерству екології та природних ресурсів України та на підприємство чи установу, якому даний заказник буде переданий для догляду та охорони.

На території заказника дозволяється організація, відповідно огорожених, рекреаційних зон з метою облаштування таборів, місць масового відпочинку населення, стоянок автотранспорту та розведення багать, що дозволить зменшити неконтрольований антропогенний вплив на природні комплекси заказника та прилеглих територій.

Господарська та інша діяльність, що не суперечить завданням заказника, його меті, проводиться з додержанням вимог природоохоронного законодавства.

2.10. Загальні засади

1. Ботанічний заказник місцевого значення «Двірцівський», після створення, буде входити до складу природно-заповідного фонду України.

2. Територія, яка буде оголошена заказником не буде вилучатися із землекористування Сокальського ДЛГП "Галсільліс", який здійснює на ній свою діяльність у відповідності з Конституцією України, іншими законодавчими та нормативними актами.

3. Після створення заказника землекористування та ведення лісового господарства у заказнику буде вестися з дотриманням Закону України "Про природно-заповідний фонд України" та Положення про ботанічний заказник "Двірцівський".

4. Землекористувач несе повну відповідальність за належне утримання території заказника та додержання встановленого режиму.

5. Межі заказника після створення виносяться в натуру з встановленням державних інформаційно-охоронних та інших знаків затвердженого зразка. Зміна меж, категорій та скасування статусу території заказника проводяться відповідно до природоохоронного законодавства.

6. Межі заказника наносяться на планово-картографічний матеріал землекористування Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру (Держгеокадастру), органів місцевого самоврядування, враховуються при розробці схем планування району та при розробці матеріалів лісовпорядкування.

7. Основними завданнями заказника є:

- охорона, збереження і відтворення унікальної ценопопуляції шафрана Гейфеля (*Crocus heuffelianus* Herb.).

- підтримка загального екологічного балансу на території Малого Полісся.

8. Заказник охороняється Сокальським ДЛГП "Галсільліс" і утримується за його кошти.

9. До охорони заказника можуть залучатися громадські інспектори.

10. Порушення законодавства України про природно-заповідний фонд тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільну або кримінальну відповідальність, яка встановлюється згідно з діючим законодавством України.

11. Юридичні і фізичні особи зобов'язані в установленому порядку відшкодувати шкоду, заподіяну порушенням режиму території Заказника, в розмірах визначених спеціальними таксами та передбачених відповідно до чинного законодавства України.

12. Державний контроль за додержанням природоохоронного режиму заказника здійснюється органами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України на місцях та іншими спеціально уповноваженими державними органами.

ВИСНОВОК

Враховуючи вищенаведені результати дослідження, керуючись статтею 3 та статтею 52 Закону України «Про природно заповідний фонд України» від 19.04.2018 р. пропонуємо віднести до об'єктів природо-заповідного фонду України та створити і надати статус ботанічного заказника місцевого значення "Двірцівський" лісовим ділянкам (квартал 21, виділ 1-10, 12-13, площею 63,9 га Реклинецького лісництва Сокальського ДЛГП «Галсільліс», без вилучення у землекористувача, на території Великомоствівської міської ради (Великомостівської міської об'єднаної територіальної громади) Сокальського адміністративного району Львівської області за межами населеного пункту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Безусько Л.Г. Закономірності та тенденції розвитку рослинного покриву України у пізньому плейстоцені та голоцені [Текст] / Безусько Л.Г., Мосякін С.Л., Безусько А.Г. – К.: Альтерпрес, 2011. – 440 с.
2. Безусько Л.Г. Закономірності та тенденції розвитку рослинного покриву України у пізньому плейстоцені та голоцені [Текст] / Безусько Л.Г., Мосякін С.Л., Безусько А.Г. – К.: Альтерпрес, 2011. – 440 с.
3. Білик Г.І. Геоботанічне районування Української РСР [Текст] / Г.І. Білик, Є.М.Брадiс // Укр. ботан. журн. – 1962. – Т.19. – №4. – С. 23-32.
4. Дебринюк Ю.М. Лісокультурне районування Західного Лісостепу України [Текст] / Ю.М. Дебринюк. – Львів: Камула, 2003. – 250 с.
5. Зеров Д.К. Нарис розвитку рослинності на території Української РСР у четвертинному періоді на основі палеоботанічних досліджень [Текст] / Зеров Д.К. // Ботан. журн. АН УРСР. – 1952. – 9, № 4. – С. 5-19.
6. Комплексное лесохозяйственное районирование Украины и Молдавии [Текст] / [С.А. Генсирук, С.В. Шевченко, В.С. Бондарь, Ю.Р. Шеляг-Сосонко, Я.В. Коваль, В.Т. Зойцев, Ю.П. Кравчук] // К.: Наукова думка, 1981. – 360 с.
7. Порадник карпатського лісівника [Текст] / Чернявський М.В., Парпан В.І., Бродович Р.І., Гаврусевич А.М., Гайда Ю.І., Геник Я.В., Гербут Ф.Ф., Гніденко В.І. Гудима В.Д., Гузь М.М., Дебринюк Ю.М., Делеган І.В., Дикий І.В. та ін. / За ред. М.В. Чернявського. – Івано-Франківськ: Фоліант, 2008. – 368 с.
8. Природа Львівської області [Текст] / За ред. К.І. Геренчука. – Львів: Вища школа. Вид-во при Львів. ун-ті, 1972. – 151 с.
9. Природні умови та природні ресурси Львівщини: монографія / за заг. ред. д-ра геогр. наук, проф. М. М. Назарука. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2018. – 592 с.
10. Толмачев А.И. О некоторых количественных соотношениях во флорах земного шара [Текст] / Толмачев А.И. // Вестн. Ленингр. ун-та. Сер. биол. – 1970, вып. 3, № 15. – С. 62-74.

11. Физико-географическое районирование Украинской ССР [Текст] / Под ред. В.П. Попова, А.И. Маринича, А.И. Ланько. – К.: Издво Киев. Ун-та, 1968. – 383 с.

12. Флора Української РСР. Т. 1–12. [Текст] / Під ред. Д.К. Зерова. – К.: В-во АН УРСР, 1936-1965.

13. Хотинский Н.А. Голоцен Северной Евразии [Текст] / Хотинский Н.А. – М.: Наука, 1977. – 198 с.

14. Червона книга України. Рослинний світ [Текст] / за ред. Я. П. Дідуха – К.: Глобалконсалтинг, 2009. – 900 с.

15. Червона книга України. Тваринний світ. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mail.menr.gov.ua/publ/redbook/redbook.php>

16. Шаблій О.І. Географія: Львівська область: Рельєф Львівської області. Волинська височина. Мале Полісся [Текст] / О.І. Шаблій, Б.П. Муха, А.В. Гурин, М.В. Зінкевич. – Режим доступу: http://geoknigi.com/book_view.php?id=22.

17. Шеляг-Сосонко Ю.Р. Європейська широколистянолісова область, Європейсько-Сибірська лісостепова область (Тернопільський округ), Поліська підпровінція (Луцько-Ровенський округ), Східнокарпатська гірська підпровінція (Самбірсько-Івано-Франківський округ) // Геоботанічне районування Української РСР. – К.: Наук. думка, 1977. – С. 49-195.

18. Шмитхюзен И. Общая география растительности. Пер. с нем. [Текст] / Шмитхюзен И. – М.: Прогресс, 1966. – 310 с.

19. Szafer W. Ogólna geografia roślin. – PWN, Warszawa, 1964. – 380 s.

ТАКСАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІСОВИХ ДІЛЯНОК РЕКЛІНЕЦЬКОГО ЛІСНИЦТВА СОКАЛЬСЬКОГО ДЛП «ГАЛСІЛЬСЬКІ», ЯКІ УВІЙШЛИ ДО СКЛАДУ ПРИРОДНОГО БОТОНІЧНОГО ЗАКАЗНИКА МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ «ДВІРЦІВСЬКИЙ»

Реклінецьке лісництво ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ ЛІСИ Аржуш 71 Квартали 21

Вид ділянки	Характеристика лісово-лісового, підрослу, підліску, не викритих лісових рослинності і налісових земель, доцільності	Які елементи рослинності у лісу	Висота, м	Діаметр, см	Група	Клас	Тип лісу (ТЛУ)	Повітря	Запас деревини		Відсоток	Господарський заклад
									на 1 га, куб.м	в т.ч. за складом породи		

1 3.5 ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ 1 СЗ 70 23 30 6 1 СЗГДС 0.50 250 0.88 0.88 80
 10СЗ+ГЗ СЗ
 ПІДЛІСОК ОМС,ЛМЗ,КУЛ, з'явнутість 0.50
 Селекційна оцінка: НОРМАЛЬНЕ НАСАДЖЕННЯ
 ПОШКОДЖЕННЯ ХВОРОБАМИ ЛІСУ, ВСИХАННЯ ГІЛОК ХВОЙНИХ ПОРІД, 50%, СМІЛЬНА СТУПІНЬ ПОШКОДЖЕННЯ

2 3.0 НЕЗІМКНУТІ ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ 1 ВЗДС 70
 ПЕРИОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ДЗ 10 1 0.20 5 0.02
 ПОДИНОКІ ДЕРЕВА 10ЛПД ЛПД 30 12 12 5 0.02
 ПІДЛІСОК ЛМЗ,КУЛ,ОМС, з'явнутість 0.50
 Якість лісових культур - 3 клас

3 3.8 ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ 1 СЗ 50 22 26 4 1А ВЗДС 0.50 140 0.53
 4СЗ(50)2ВП2ГЗЛПД+ОС+СЗ(100)+ДЗ
 ПІДРІСТ 6ГЗ4ЛПД, 10 років, висота - 2 м, 1.0 тис.шт/га
 Склад насаджень неоднорідний, Повнота насаджень нерівномірна

4 0.7 БІОГЕОЦЕНОЗ 1 СЗ 65 23 28 6 1 СЗГДС 0.60 190 0.95
 ПІДЛІСОК ЛМЗ, з'явнутість 0.20

5 14.0 ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ 1 СЗ 50 21 24 4 1А ВЗДС 0.60 190 2.66
 4СЗ1ВП1ОС4ГЗ+ДЗ
 Повнота насаджень нерівномірна, Склад насаджень неоднорідний

6 5.0 3СЗ2ДЗ2ВЛ2ГЗ1ЛПД+ОС+ВЛЧ 1 СЗ 65 23 28 6 1 СЗГДС 0.60 190 0.95
 ДЗ 60 23 24
 ВП 50 22 24
 ГЗ 50 17 18
 ЛПД 50 18 22
 ГЗ,ЛПД - вегетативного походження
 ПІДРІСТ 7ГЗ3ЛПД, 10 років, висота - 2 м, 1.5 тис.шт/га
 ПІДЛІСОК ЛМЗ, з'явнутість 0.30
 Селекційна оцінка: НОРМАЛЬНЕ НАСАДЖЕННЯ

7 5.0 ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ 1 СЗ 70 22 28 6 1 СЗГДС 0.45 190 0.95
 9СЗ1ВП+ДЗ+ЛПД ВП 50 21 24
 ПІДРІСТ 4ДЗ3ЛПДГЗ, 15 років, висота - 2 м, 2.0 тис.шт/га
 ПІДЛІСОК ЛМЗ, з'явнутість 0.50
 Селекційна оцінка: МІНУСОВЕ НАСАДЖЕННЯ

8 2.4 ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ 1 СЗ 29 10 16 3 2 СЗГДС 0.50 70 0.17

ОСВІТЛЕННЯ ДОПОВНЕННЯ

